Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Lausunto
3.6.2021

VN/24984/2020

Viite: K 3/2021 vp

Työ- ja elinkeinoministeriön asiantuntijalausunto: K 3/2021 vp Hallituksen vuosikertomus 2020; eduskunnan hyväksymät lausumat työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaa koskevin osin

Ihmiskaupan kaltainen pakkotyö
HE 69/2016 vp – EV 124/2016 vp

Työ- ja elinkeinoministeriö on yhdessä SM:n, STM:n ja yhdenvertaisuusvaltuutetun toimiston kanssa pyrkinyt parantamaan ihmiskaupan uhrien suojelua vastaamaan paremmin suojelun tarvetta. STM selvittää ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmää eli vastaako nykyinen järjestelmä ihmiskaupan uhrien suojelun tarvetta sekä onko väliinputoajaryhmiä. Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto tekee SM–TEM-yhteisrahoittamaa selvitystä ihmiskaupan uhrien oleskelulupakäytännöistä. Selvityksen on tarkoitus valmistua syksyllä 2021.

Liisa Heinonen
Hallitusneuvos

Tasa-arvovaltuutetun kertomus eduskunnalle 2018
K 22/2018 vp – EK 49/2018, 1. lausuma

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmassa on kirjaus raskaussyrjinnän ehkäisemisestä. Hallitusohjelmassa on sovittu lainsäädännön täsmentämisestä siten, että raskaus ja perhevapaan käyttö eivät saa vaikuttaa määräaikaisen työsuhteen jatkumiseen. Työ- ja elinkeinoministeriö asetti syksyllä 2019 kolmikantaisen työryhmän, jossa käsitellään myös tätä asiaa. Työryhmän toimikausi päättyy vuoden 2021 lopussa.

Työryhmässä on jo valmisteltu perhevapaauudistukseen ja työelämän tasapaino -direktiivin täytäntöönpanoon liittyvät työlainsäädännön muutokset. Perhevapaauudistus on rakenteellinen uudistus, joka vähentää raskaus- ja perhevapaasyrjintää, kun pidemmällä aikavälillä isien pidempien perhevapaiden käyttö lisääntyy. Hallituksen esitys perhevapaauudistukseksi on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2021.

Johanna Ylitepsa
Erityisasiantuntija

Yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain mahdolliset muutostarpeet
HE 97/2018 vp – EV 236/2018 vp

Kolmikantainen lainvalmistelutyö on kesken. Hallituksen esitys yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain 4 §:n muuttamisesta on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2021.

Johanna Ylitepsa
Erityisasiantuntija

Työntekijöiden edustusjärjestelmät työaikalaissa
HE 158/2018 vp – EV 306/2018 vp

Asiaa on käsitelty työllisyyden edistämisen ministerityöryhmän alaisessa kolmikantaisessa paikallisen sopimisen alatyöryhmässä. Alatyöryhmän toimikausi on hallituskauden mittainen. Esillä ovat olleet nykyisten edustusjärjestelmien oikeudelliset kysymykset, kuten eri edustajien (esim. luottamusmies tai –valtuutettu) edustusoikeuksien laajuus erilaisissa tilanteissa sekä edustajan valintaan liittyvät kysymykset.

Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö teetti loppuvuonna 2020 henkilöstöedustuksen laajuutta suomalaisissa yrityksissä selvittävän kyselytutkimuksen. Tavoitteena oli saada tietoa siitä, kuinka suuressa osassa yrityksiä henkilöstö on valinnut itselleen edustajan, jonka kanssa työnantaja voi tehdä paikallisia sopimuksia tai toteuttaa yhteistoimintalakiin perustuvia menettelyitä.

Nico Steiner
Hallitusneuvos

Työaikalain tarkennukset
HE 86/2019 vp – EV 56/2019 vp

Työ- ja elinkeinoministeriö on valmistellut luonnoksen hallituksen esitykseksi, jossa ehdotettaisiin hätätyön lainvastaista teettämistä rangaistavaksi. Muuna asiana esityksessä ehdotettaisiin, että valtakunnallisella työ- ja virkaehtosopimuksella sallittaisiin poikettavan lain yleissäännöksen mukaisesta säännöllisestä työajasta ja vuorokausilevosta työssä, jota tehdään vain aika ajoin sen vuorokautisen työajan kuluessa, jona työntekijän on oltava valmiina työhön. Ehdotetulla muutoksella mahdollistettaisiin sekä vuorokautisesta että viikoittaisesta säännöllisestä työajasta poikkeaminen.

Esitysluonnos on tällä hetkellä lausuntokierroksella. Lausuntoaika päättyy 18.6.2021. Esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2021.

Nico Steiner
Hallitusneuvos

Työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun hallituksen esityksen täydentäminen
HE 87/2020 vp – HE 114/2020 vp – EV 216/2020 vp

1.-2. lausumat toteuttava hallituksen esitys (HE 43/2021 vp) annettiin eduskunnalle 31.3.2021. Eduskunta hyväksyi esitykseen sisältyneet lait 7.5.2021 (EV 46/2021 vp). Lait (421-424/2021) ovat tulleet pääosin voimaan 1.6.2021. Työttömyysturvatehtävien laajempaa siirtoa kunnille koskevat säännökset tulevat kuitenkin voimaan vasta 2.10.2021.

Meri Pensamo
Hallitussihteeri